

Els protagonistes fan balanç

Després de 30 anys de nacionalisme polític valencià són molts els noms que han aparegut un moment o altre units a formacions o sigles, moltes d'elles ja desaparegudes. **EL TEMPS** ha volgut demanar a personatges "històrics" del nacionalisme valencià i als líders més representatius de les formacions actualment existents un balanç històric d'aquests últims trenta anys i les possibilitats de futur del nacionalisme polític valencià. Les preguntes eren aquestes:

- 1) Entre els anys seixanta i vuitanta es desenvolupen al País Valencià moltes iniciatives polítiques que, d'una manera o altra, es presentaven com a nacionalistes ¿Quin és, a parer seu, el balanç d'aquestes iniciatives?
- 2) ¿Quines possibilitats reals té la proposta nacional política al País Valencià, en els anys noranta?

I aquestes les respostes:

Vicent Ruiz Monraval, candidat de la UDPV per la circumscripció de València i, més tard, diputat a Madrid per UCD.

1) Crec que el treball de la UDPV i el solatge cultural han tingut un efecte cultural en el sentit que sectors de la burgesia valenciana i catòlics han estat neutrals en la "batalla de València" i han buscat sem-

pre un plantejament racional per trobar una solució civilitzada a aquests temes. Jo crec que un altre símptoma és que molts d'aquests sectors han votat el PSOE sense ser socialistes per no propiciar un trencament en el procés d'educació lingüística.

2) Em conformaria amb un panorama pacífic, un acord en tots els temes conflictius per tal que fóra viable una unió democràtica valenciana a la manera de Lluís Lucia, més progressista i actual, que assumeix la representació de la burgesia i el centre-dreta valencià sense sucursalismes. Això només és possible si el PP i UV parlen, es refonen en un nou partit i eliminen els problemes de la batalla de València.

Josep Vicent Marquès, fundador de Germania Socialista.

1) És el naixement del nacionalisme més que el renaixement. Socialment es correlaciona amb el moviment estudiantil i l'arribada a la Universitat de les capes populars de comarques. Naix d'esquerres perquè la cultura de l'època és d'esquerres i perquè no hi ha una oposició democràtica de centre ni de dreta. Malgrat la ideologització de l'època, hi ha poc desenvolupament teòric, si exceptuem el meu treball i el de Germania Socialista. L'ombra, imprescindible i entranyable, de Fuster i un excessiu catalanisme reprimint en serien les causes. Temptativa heroica de Burguera i explotació al final del període de la consciència

fosca pel local-regionalisme de dreta.

2) El nacionalisme es rejustifica com a lluita per una llengua contra la uniformitat cultural pseudouniversalista i com a defensa d'un territori concret estimat contra la degradació d'un medi. Problema fonamental: la motivació nacional dels joves, que ara per primera vegada han estudiat la llengua, però tenen menys afany de protagonisme històric que la generació del 62-76. Continua sense haver-hi un nacionalisme burgès, tot i que ningú no siga ja tan obrerista com abans. Un altre problema: el País Valencià no té especials reivindicacions econòmiques com Galícia.

Nacionalistes, ecologistes i nova esquerra estan condemnats a entendre's, encara que no necessàriament en una organització política única.

Francesc de Paula Burguera, fundador d'UDLPV i de PNPV.

1) El balanç d'aquestes iniciatives és ben palès: com que eren iniciatives nacionalistes adreçades a un poble que no té consciència nacional, a un poble que l'única consciència nacional que té és l'espanyola, estaven condemnades a no trobar ressò, a no trobar receptivitat. No és que les iniciatives foren bones o dolentes, d'esquerra, de centre o de dreta o de vés a saber què. És igual. Cada poble, conscient de ser-ho, genera les seues pròpies opcions polítiques per defensar els seus drets i organit-

Dalt, Vicent Monraval i J. V. Marquès. Baix, Francesc de P. Burguera i Pepa Chesa.

zar-se, col·lectivament amb vista al futur. Com que els valencians, en gran majoria –aclaparadora, mireu si no, les enquestes– se senten espanyols, això ha contribuït, naturalment, a la creació i al suport a les opcions polítiques espanyoles que són les seues. I en això estem.

2) La proposta nacional al País Valencià no té, ara com ara, gaires possibilitats polítiques reals. Ja m'agradaria anar equivocant i que això que acabe de dir fóra una ximpleria. Em sembla, però, que no. La proposta nacional al País Valencià, en el futur necessita aquestes dues coses per a reeixir: en primer lloc que els nacionalistes –pocs o molts– no baixem la guàrdia i deixem de barallar-nos, anant cadascú a la seua com si haguera trobat la pedra filosofal que ho soluciona tot. En segon lloc, i com que la pedra filosofal no és altra que la formació/informació dels ciutadans valencians, tractar de fer una bona tasca a les escoles, des del primer moment. Si les pròximes generacions no estan més formades i assabentades del poble que som ni arriben a ser nacionalment conscients del poble a què pertanyen, ¡ja podeu tirar-hi figues! Que ningú no s'equivoque: el poble valencià no és solament el que va als aplecs. És també el que vota PSOE i PP. ¡I ja em direu!

Pere Mayor, secretari general de la Unitat del Poble Valencià.

1) El balanç, fins a l'aparició de la UPV, que és el partit que més dura, el que més militants té i el que més representació institucional ha tingut al llarg de la història dels partits nacionalistes valencians, és un balanç pobre. El nacionalisme valencià no ha estat ni tan sols espectador de les coses transcendents que han passat en l'última història del País Valencià. L'exemple més clar, l'estatut fet pel PSOE i la UCD, amb la complicitat del PCE.

2) Sóc optimista, però també realista i pragmàtic. Pot haver-hi un futur dur i llarg, però ara ja hi ha una mínima base nacionalista que necessita una estructura política que la faça arribar a les institucions, que és on es decideix el futur del país. Hem de tenir clar que el nacionalisme no és tan sols el 4% de gent que vota UPV. Jo tinc la certesa que un bon nombre de nacionalistes de fet voten i fins i tot militen en partits espanyols per causes molt complicades, i això ha de canviar.

Josep Guia, líder de Catalunya Lliure.

1) Amb una perspectiva històrica a termini mitjà, la còsa qualitativament més important fou l'aparició del catalanisme polític, cap a l'any 74, representat fonamentalment pel PSAN, l'únic nacionalis-

Dalí, Vicente Ventura. Baix, Pere Mayor.

RAFA GIL

me de futur a València.

2) El nacionalisme al País Valencià té totes les possibilitats fins a la independència, sempre que es plantege en l'àmbit nacional català complet, que li correspon i i convé.

Vicente Ventura, líder històric del socialisme nacionalista valencià.

1) La "renaixença" dels anys seixanta als voltants de l'obra de Fuster i més concretament de *Nosaltres els valencians*, va incorporar als esforços polítics clandestins el component de la identitat nacional dels valencians. Hi va haver grups polítics específicament nacionalistes –PSV, PSPV, PSAN, etc.– i els que no ho eren van acceptar la diguem-ne que especificitat nacionalista en els seus plantejaments polítics a casa nostra.

La transacció d'oblits amb què se substituï l'esperança impossible del trencament no permeté de constatar fins a quin punt haguera estat possible una implantació democràtica amb la reivindicació nacional valenciana sense rebaixes en al seua ineludible catalanitat.

2) El futur seria més fosc encara per a la supervivència de la precària consciència nacional dels valencians sense la sobrevinguda autonomia, assimilada a les "històriques" sense ni tan sols haver-la guanyada preceptivament, d'acord amb les

condicions de l'article 151.

Les forces –o les debilitats– polítiques que mantenen les reivindicacions nacionals amb més o menys cauteles nominatives, actuen més aviat com a referència del que hauria d'haver estat l'Estatut. Algunes demanen i esperen fins i tot l'autodeterminació i, com a conseqüència, la independència.

Però tot això només és possible guanyant majoritàriament eleccions per arribar a la reforma de l'Estatut... i de la Constitució.

El futur, per tant, de la identificació nacional de *Nosaltres els valencians*, és a dir, d'arribar a la coherència com a poble, sense omissions, tergiversacions ni, menys encara, invencions, depèn del fet que la consciència adquirida per la majoria de valencians permeta aconseguir les majories electorals indispensables.

Donades aquestes condicions, que cadascú es mesure en la seua esperança.

Pepa Chesa, presidenta del Consell Nacional del Partit Valencià Nacionalista

1) Crec que hi ha dues idees centrals que resumeixen bé l'etapa. D'una banda, es tracta d'un període de gestació necessària en què es manifesten les inquietuds polítiques nacionalistes entre unes èlits intel·lectuals o minories intel·lectualitzades, com vulguen, que treballen per construir, al País Valencià, una proposta política diferent a l'espanyola i que no han estat capaços d'elaborar una síntesi que connecte bé amb la majoria de la societat valenciana. Per altra banda, aquesta minoria elitista ha tingut una influència, política i intel·lectual, major a la que el suport social que ha rebut explicaria. De fet, no podem entendre la política dels darrers trenta anys al País Valencià sense considerar el seu component nacionalista, dispers si es vol, però sempre present.

2) Les possibilitats reals passen per trobar una proposta política que siga capaç de connectar amb les expectatives de la majoria de la societat valenciana. Una proposta realista que pugua compaginar els principis teòrics del nacionalisme valencià amb les vivències quotidianes d'un poble, el valencià. La darrera dècada ha demostrat com en alguns indrets del nostre país això s'ha aconseguit. Els noranta són els anys en què el moviment nacionalista ha d'eixamplar les seues bases i passar de ser un moviment d'elit a ser un moviment de més ample espectre. És el pas que ha de donar qualsevol proposta nacionalista que vulga tenir èxit. I jo estic convençuda que el nacionalisme al País Valencià és capaç de donar-lo. En això estem.

Totes les sigles del nacionalisme

AEPV (Agrupament d'Esquerres del País Valencià) Partit legalitzat el 1982, definit com a nacionalista democràtic i socialista. Hi va convergir gent del sector nacionalista del PCPV, com ara Dor Balaguer o Gustau Muñoz; gent del PSAN, com Josep Lluís Blasco, Rafael Xambó o Empar Sarabia. Va formar amb el PNPV la Unitat del Poble Valencià.

ASV (Acció Socialista Valenciana) Fundada en 1963, tingué una durada aproximada d'un any i donà lloc al PSV.

CL (Catalunya Lliure) Moviment fundat el 1989 en què s'integren el PSAN i independents. Es defineix com a independentista i progressista.

EIC (Esquerra Independent de Castelló) Grup nacionalista de caràcter local que s'integrà a EUPV. El seu cap visible era Vicent Pitarch.

ERC (Esquerra Republicana de Catalunya) El 25 d'abril va presentar la seua agrupació de València. Hi figuren noms com Valerià Miralles procedent d'EUPV i Raimon Bono, que ve de les Joventuts Comunistes.

EUPV (Esquerra Unida del País Valencià) Coalició que nasqué el 1980, i es presentà a les eleccions generals de 1982. Era composta bàsicament pel MCPV i la LCR. També hi havia membres d'EIC i de sectors nacionalistes del PCPV i del PSPV.

FMV (Front Marxista Valencià) Fundat per membres integrants de la Joventut del Rat Penat. Fou un dels primers exemples de concepció política del fet nacional al País Valencià. De formació comunista, tingué una remarcable intervenció en els fets d'Astúries del 1962, amb la detenció d'alguns dels seus integrants, com Francesc Codonyer i Eugeni Boscà.

GARS (Grups d'Acció i Reflexió Socialista) Apareguts en 1973, amb sectors provinents del PSV i noves generacions polítiques. Vicent Ventura i J.J. Pérez Benlloch en són dos dels principals fundadors. Fou un dels eixos bàsics de la fundació del PSPV.

JCV (Joventut Catòlica Valenciana) Grup de joves catòlics amb un cert sentiment valencianista que exercí en política durant els anys seixanta aprofitant les estructures eclesiaístiques. En 1964 s'incorporaren a la UDPV. Un dels seus membres més destacats fou Vicent Ruiz

Monraval.

MCPV (Moviment Comunista del País Valencià) Fundat en 1972 va entrar el 1982 en la coalició EUPV i el 1991 va fundar, per fusió amb la LCR, Revolta. Es definia com a marxista-leninista. Alguns dels seus noms més destacats varen ser Just Ramírez i Carles Dols.

MDT (Moviment de Defensa de la Terra) Organització de caràcter independentista integrada originàriament pel PSAN i IPC. El PSAN se'n separà en 1986.

MSCC (Moviment Social-cristià de Catalunya) Dita popularment 'Mosca', aquesta plataforma fou fundada en 1960, després d'una reunió que tingué lloc a Andorra. Els seus promotors inicials varen ser Eliseu Climent, Ferran Zurriaga i Ferran Martínez Navarro.

PDLPV (Partit Demòcrata Liberal del País Valencià) Va ser fundat en 1975 per Francesc de Paula Burguera. S'integrà a la UCD, quan aquesta era una federació de partits, per a les eleccions del 1977.

PNPV (Partit Nacionalista del País Valencià) Fundat en 1978 amb gent que no acceptà la unió del PDLPV a la UCD, com Burguera i altres militants procedents del sector del PSPV contrari a la incorporació al PSOE i de la UDPV. Es va presentar a les eleccions generals del 1979.

PSAN (Partit Socialista d'Alliberament Nacional) Fundat al Principat el 1968, la primera cèl·lula es formà a València l'any 1974. Es definia com un partit independentista i tractava d'unir l'alliberament nacional i el de classe. En 1979 formà part del Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional per a les eleccions generals. A la dècada dels vuitanta s'integrà en el MDT i a partir del 1989 CL. La seua primera cèl·lula al País Valencià era constituïda per Josep Guia i Maria Conca —que encara hi són— i per Josep Lluís Blasco i Vicent Soler, entre altres.

PSPV (Partit Socialista del País valencià) Provenent dels GARS, nasqué en 1974. Posteriorment, cap a l'any 1976, convergí amb l'Agrupament Socialista Valencià (AVS), Reconstrucció Socialista del País Valencià (RSPV) i Socialistes Valencians Independents (SVI). En 1977 es constituïa el PSPV amb el seu primer congrés. Pel juny del 1978 es va unir al

PSOE. L'eix d'aquest partit fou l'anàlisi del País Valencià i dels Països Catalans amb relació al marxisme. Entre els seus militants més destacats hi havia Vicent Ventura, Enric Tàrrega, M. Garcia Bonafè, en el primer PSPV, i Alfons Cucó, Vicent Soler o J. F. Mira en el segon.

PSV (Partit Socialista Valencià) Fundat el 1964 i dissolt el 1968 (1970 a Elx), fou el primer partit nacionalista i socialista després del 1939. Va ser l'impulsor i canal d'expressió de futurs polítics nacionalistes valencians. Representà una eina bàsica de nacionalització de la política valenciana. Organitzà accions com les campanyes "Parlem Valencià" i "Valencians, unim-nos".

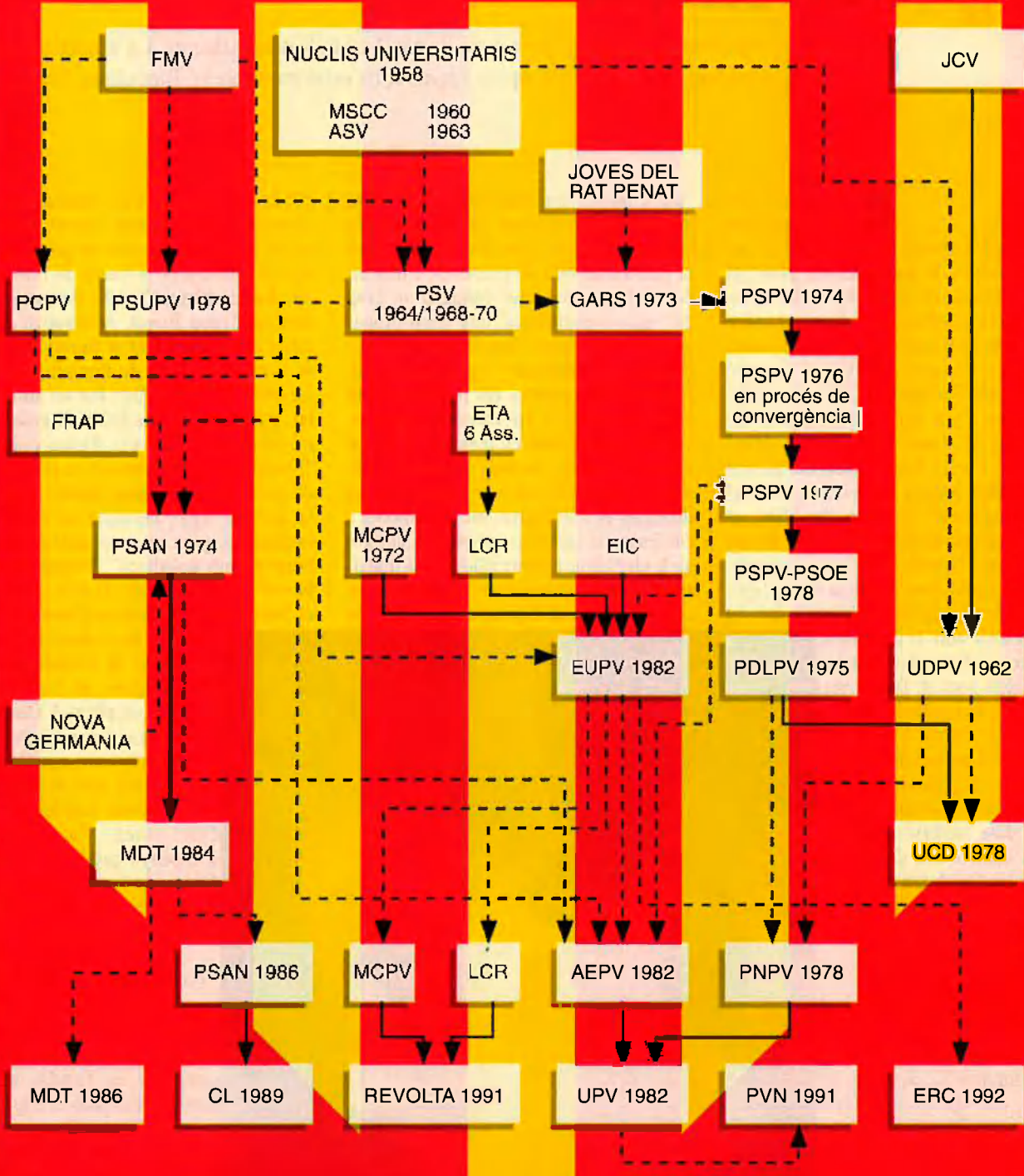
PVN (Partit Valencià Nacionalista) Nasqué en 1991. Creat per militants d'UPV: que, en la quarta conferència d'aquest partit, l'abandonaren perquè creien que havia afluixat les reivindicacions nacionalistes. Posteriorment s'hi incorpora gent d'Esquerra Nacionalista Valenciana, formació d'origen *blavero* que ha evolucionat a posicions de tercera via. Alguns dels seus integrants més destacats són Pepa Chesa, Paca Sibila i Francesc Ferrandis.

UDPV (Unió Democràtica del Poble —després País—, Valencià) Partit fundat en 1962. Tingué el primer congrés el 1964 i posteriorment, entre 1966 i 1967, canvia "poble" per "país".

S'autodefineixen com a humanistes i cristians. El 1964 contacta amb Unió Democràtica de Catalunya. Vicent Miquel i Diego, Rafael Ninyoles i Ernest Sena en seran alguns dels fundadors. La gran majoria de militants s'integraren en 1977 a la UCD.

UPV (Unitat del Poble Valencià) Constituïda en 1982 com a coalició electoral entre el PVPN i l'AEPV es transformà en partit el 1983. Des de llavors, és l'únic partit nacionalista que s'ha presentat a totes les eleccions. En 1987, coalitzat amb Esquerra Unida, tragué dos diputats autonòmics. En les darreres eleccions va obtenir 80.000 vots. Ha estat la força nacionalista valenciana més votada i és la que té més representació institucional. Es defineix com a progressista, nacionalista i ecologista. Alguns dels seus membres més destacats són Pere Mayor, secretari general, Vicent Àlvarez, Ernest Garcia o Josep Lluís Blasco.

PARTITS POLÍTICS NACIONALISTES VALENCIANS ORIGEN I EVOLUCIÓ ENTRE ELS ANYS 1960-1992

- - - -> Integració de sectors o persones en altres partits o organitzacions
 ———> Integració d'un partit o plataforma en un altre o en una coalició